

اخلاق در علوم و فناوری

کنگره بین‌المللی اخلاق در علوم و فناوری

(۱۳۱۶ آذرماه ۱۳۹۶)

به کوشش

انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

اخلاق در علوم و فناوری

کنگره بین‌المللی اخلاق در علوم و فناوری

(۱۳-۱۶ آذرماه ۱۳۹۶)

به‌کوشش: انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری
ناشر: مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی با همکاری انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری
ویراستار: کورش گوهریان
طراح جلد و صفحه‌آرا: علی قریبی
چاپ اول: بهار ۱۴۰۰
شمارگان: ۴۰۰
قیمت: ۹۰۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۶-۱۱۰-۸

الف

نشانی: تهران، خیابان پاسداران، خیابان شهید مؤمن‌نژاد (گلستان یکم)، شماره ۱۲۴. تلفن: ۲۲۷۶۷۴۹۳
وبسایت: www.iscs.ac.ir
پست الکترونیکی: publication@iscs.ac.ir
کلیه آثار منتشره این مؤسسه در جهت ایجاد فضای آزاد علمی و نظر شخصی نویسندگان محترم آن است و لزوماً مورد تأیید مؤسسه نیست.

سرشناسه: کنگره بین‌المللی اخلاق در علوم و فناوری (۱۳۹۶: تهران)
عنوان و نام پدیدآور: اخلاق در علوم و فناوری: کنگره بین‌المللی اخلاق در علوم و فناوری (۱۳-۱۶ آذرماه ۱۳۹۶)
به‌کوشش: انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری، رئیس: کنگره مصطفی معین؛ دبیر اجرایی کنگره احسان شمسی‌گوشکی؛ دبیر علمی کنگره تقی شامخی؛ ویراستار: کورش گوهریان.
مشخصات نشر: تهران: مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۲۳۰ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۶-۱۱۰-۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
موضوع: تکنولوژی -- جنبه‌های اخلاقی -- کنگره‌ها؛ Technology -- Moral and ethical aspects -- Congresses
موضوع: علوم -- جنبه‌های اخلاقی -- کنگره‌ها؛ Science -- Moral and ethical aspects -- Congresses
موضوع: اخلاق مهندسی؛ Engineering ethics
شناسه افزوده: معین، مصطفی. ۱۳۳۰ -
شناسه افزوده: شامخی، تقی. ۱۳۲۲ -
شناسه افزوده: شمسی‌گوشکی، احسان. ۱۳۵۹ -
شناسه افزوده: انجمن ایرانی اخلاق در علوم و فناوری
شناسه افزوده: مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی؛ Institute for Social and Cultural Studies
رده بندی کنگره: TP۲۲۸/۱۴
رده‌بندی دیویی: ۱۷۴/۹۵۷
شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۶۶۶۹۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

فهرست

۱۱.....	دیپاچه مؤسسه
۱۳.....	پیشگفتار
۱۵.....	پیام دبیر علمی
۱۷.....	پیام دبیر اجرایی

سخنرانی ها / سخنران

۲۱.....	اخلاق ارتباطات: از ساحت نظر تا میدان عمل / هادی خانیکی
۲۷.....	اخلاق برای همه / احسان شمس گوشکی
۲۹.....	اخلاق در پزشکی ایران / حسن تاج بخش
۳۵.....	اخلاق در فناوری های نوین / اعظم ایرجی زاد
۴۳.....	اخلاق در هنر / سید محمد بهشتی
۴۹.....	اخلاق علم، فناوری و نوآوری از نظر فایرabend / حسین شیخ رضایی
۵۹.....	اشاراتی به اخلاق پزشکی در ایران و جهان / مهدی محقق
۶۳.....	بررسی مبانی دینی اخلاق پزشکی / محمد سروش محلاتی
۶۷.....	دین و اخلاق جهانی / مصطفی ملکیان
۷۳.....	رهیافت سازمانی به اخلاق علم و فناوری / احمد فرامرز قراملکی
۷۹.....	ریشه های امر اخلاقی و طبیعت / عبدالحسین وهاب زاده
۸۷.....	کلیاتی درباره اخلاق / رضا داوری اردکانی
۹۳.....	نقش قانون در اخلاق پژوهش / داوود فیرحی
۱۰۱.....	واقعیت های اخلاق اجتماعی در سطح ملی و بین المللی / مصطفی معین

میزگردها

۱۱۱	میزگرد اخلاق و آموزش عالی
۱۳۷	نشست اخلاق و فرهنگ دانشگاهی (اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی)
۱۵۹	میزگرد اخلاق در ورزش
۱۷۵	اخلاق و حقوق شهروندی
۱۸۹	اخلاق و مشارکت زنان در حوزه علم و فناوری
۲۰۳	ایران و اخلاق جهانی
۲۱۷	میزگرد اخلاق مامایی و سلامت باروری
۲۳۹	جنبه‌های اخلاقی تغییر اقلیم
۲۵۷	چالش‌های اخلاقی نظام سلامت ایران
۲۷۵	رویکردهای نظری به اخلاق محیط زیست
۲۸۷	جنبه‌های اخلاقی در تولید و مصرف محصولات تراریخته
۲۹۵	اخلاق و مهاجرت نخبگان
۳۰۵	سرقت ادبی در آثار علمی
۳۲۹	اخلاق در سیاستگذاری علم و فناوری
۳۴۳	ملاحظات اخلاقی در سدسازی و انتقال آب
۳۵۵	اخلاق و اقتصاد
۳۶۹	ملاحظات اخلاقی در طب سنتی
۳۸۵	انجمن‌های علمی و اخلاق علم
۳۹۹	ملاحظات اخلاقی حریم خصوصی در فضای مجازی
۴۱۹	بیانیه پایانی کنگره اخلاق در علوم و فناوری
۴۲۳	نمایه

دیباچه مؤسسه

دانشگاه امروزی در اثر چرخش‌های فرهنگی، اجتماعی و فناوری در عصر حاضر دستخوش تغییراتی شده، و این تغییرات موجب ظهور مفاهیم تازه‌ای در مطالعات آموزش عالی، علم و فناوری گردیده است. در این بستر جهانی، در سال‌های اخیر مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی، علم و فناوری نه تنها مورد توجه واقع شده بلکه در نظام شناخت و آینده‌نگری آموزش عالی اهمیت محوری پیدا کرده است. فهم چالش‌های پیش‌روی آموزش عالی و انتظارات از آن با تکیه بر مؤلفه‌های درونی و بیرونی نظام علم، وضعیت فعلی و آینده‌نگری تعاملات میان دانشگاه و محیط پیرامون به مدد مطالعات فرهنگی و اجتماعی ممکن می‌نماید و از این طریق می‌توان راهبردهای تعادل‌بخش میان کارویژه‌های دانشگاه با نیازهای اجتماعی و بازار کار ارائه داد. براین اساس مطالعات آموزش عالی و علم برای شناخت وضعیت موجود، ارزیابی تعاملات آن با جامعه و فرهنگ و ایفای نقش مؤثرتر آموزش عالی در ترسیم آینده کشور نیازمند بهره‌گیری از ظرفیت علوم اجتماعی و علوم انسانی و کاربست راهبردهای آن در عرصه سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری است. برای دستیابی به این اهداف، مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از سال ۱۳۸۲ با هدف پژوهش در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی و توسعه علمی، ایفای نقش نهاد واسط میان دانشگاه و جامعه و به‌عنوان نهاد مولد اندیشه و اتاق فکر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در حوزه‌های مورد اشاره تأسیس شده و در پی انجام پژوهش‌ها و مطالعاتی در محورهای زیر است:

۱. پژوهش در زمینه مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی، توسعه علمی و فناوری ۲.
- مطالعه در حوزه سیاست‌گذاری فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی ۳. توسعه کانون‌های تفکر
- در حوزه مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی و توسعه علمی ۴. آینده‌نگری دانشگاه‌ها

و شناخت نیازهای جدید آموزش عالی در زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی ۵. شناخت و بسط مطالعات میان‌رشته‌ای و روش‌های گسترش آن.

با توجه به اهداف فوق، مؤسسه مطالعات فرهنگی و اجتماعی در کنار برنامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشی، اقدام به تألیف و ترجمه آثار علمی در زمینه‌های فوق برای توسعه و رشد این حوزه مطالعاتی و همچنین تأمین منابع فکری و علمی لازم برای سیاست‌گذاری فرهنگی و اجتماعی در آموزش عالی نموده است. امیدواریم کتاب‌های منتشر شده توسط این مؤسسه، به بهترین شکل در دسترس استادان، مدیران، کارشناسان، و علاقه‌مندان مطالعات فرهنگی و اجتماعی آموزش عالی قرار گیرد و در ارتقای کیفی کارویژه‌های آموزش عالی و علم در جامعه ایران به سهم خود نقشی فعال داشته باشد.